

Visie 't Scharnier

In zijn beleidsnota stelde voormalig minister van Onderwijs Pascal Smet dat voor heel wat jongeren de schoolloopbaan problematisch verloopt en de kans reëel is dat ze het onderwijs ongekwatificeerd verlaten: 'Het onderwijs slaagt er nog steeds niet in de effecten van de sociale achtergrond van de jongeren weg te werken, integendeel zelfs, in vele gevallen versterkt het die nog. Het onderwijsniveau van de ouders en vooral van de moeder blijft doorslaggevend voor de onderwijskansen van de kinderen.' Ook de nieuwe minister van Onderwijs, Hilde Crevits, onderstreept dat het Vlaamse onderwijs er onvoldoende in slaagt de sociale mobiliteit te realiseren.

't Scharnier wil hierop inspelen door de wereld van de studenten en de wereld van de maatschappelijk kwetsbare gezinnen bij elkaar te brengen. De student heeft vaak een middenklassenachtergrond. De ouders hebben, vanuit hun verleden (door residentiële opnames, andere cultuur, ...) of vanuit hun huidige situatie, andere vaardigheden, normen en attitudes ontwikkeld. Die twee werelden hebben veel van elkaar te leren. Door elkaar te ontmoeten kunnen beide er sterker uit worden. Een basisvoorwaarde voor de studenten is daarbij wel dat zij met een niet-beschuldigende kijk naar de gezinnen stappen. Studenten en teamleden komen niet als klassieke hulpverleners in het gezin, maar willen 'present' zijn, zo veel mogelijk aansluiten bij de leefwereld van de gezinnen. Niet het oplossen van een probleem staat centraal, maar veel meer het begrijpen en het zich inleven in de situatie van de hulpvrager: er zijn voor de ander. Pas dan kan men zien wat er eventueel gedaan of gelaten moet worden, in plaats van bij de eerste woorden onmiddellijk een (standaard-) oplossing te bedenken.

De kern van de presentietheorie is 'aandachtigheid', waar de woorden 'aan' en 'denken' inzitten. De cliënt wil namelijk dat iemand niet 'over' maar 'aan' hem denkt. Het gaat erom dat de hulpverlener met zijn aandacht is waar de ander zit en niet met zijn hoofd bij een methodiek, theorie of beleidsplan. De presentiebenadering kenmerkt zich tevens door de richting van de beweging: de hulpverlener gaat naar de ander en beweegt zich in het milieu van de ander. Bovendien beweegt de hulpverlener zich in het ritme van degene om wie het gaat. Voor de student betekent dit concreet dat hij aan de slag gaat met wat het gezin hem aanreikt en in de eerste plaats een vertrouwensband opbouwt met alle gezinsleden.

Meteen wordt ook duidelijk dat in onze benadering de systeemtheorie en de contextuele school van Ivan Boszormenyi-Nagy van doorslaggevende betekenis zijn. De student werkt nooit voor één kind, maar betreft zo veel mogelijk alle gezinsleden in de studieondersteuning. Het gaat daarbij om veel meer dan 'huiswerkbegeleiding'. Al doende poogt de student een positieve studiecultuur te introduceren: aandacht hebben voor een rustige studieomgeving, een positief opvoedingsklimaat in de hand werken, de dialoog tussen gezin en school bevorderen. Hij leert oog hebben voor de 'gave gebieden' binnen het gezin, voor de mogelijke hulpbronnen en netwerken, voor het sociaal kapitaal in de ruime zin van het woord.

Dit leidt tot empowerment: de mogelijkheden van mensen versterken en vergroten, de zelfbeschikking over de alledaagse bestaansvoorwaarden (opnieuw) tot stand brengen. De bedoeling is dat de kansenongelijkheid weggewerkt wordt en het gezin zo snel mogelijk op eigen kracht kan werken aan de schoolloopbaan van de kinderen. We streven ernaar dat noch de contactpersoon, noch de student stappen ondernemen in de plaats van, doch steeds samen met het gezin.